

Бердянський державний педагогічний університет

Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Катерина ПЕТРОВСЬКА

“01” вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів I (бакалаврський) рівня вищої освіти

ПП 24

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Освітньо-професійна програма: «Соціальна робота та соціальна педагогіка»

Спеціалізація: «Соціальна педагогіка»

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Бердянськ, 2022 рік

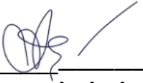
Робоча програма “Соціальна педагогіка” для здобувачів I рівня (бакалаврського) вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та соціальна педагогіка»

Розробники: Наталя ЗАХАРОВА, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Соціальна робота та соціальна педагогіка» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти від “01” вересня 2022 року (протокол № 2)

Завідувач кафедри

(прізвище та ініціали)

Катерина ПЕТРОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної програми
«Соціальна робота та соціальна педагогіка»

Анастасія ТУРГЕНЄВА

© БДПУ, 2022 рік

© Наталя ЗАХАРОВА, 2022 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: «Соціальна робота та соціальна педагогіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 12		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		5-й	5-6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента – 3,4	22 год.	12 год.	
	Практичні, семінарські		
	30 год.	16 год.	
	Лабораторні		
	год.	- год.	
	Самостійна робота		
	128 год.	152 год.	
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 52/128 (20%/80%)

для заочної форми навчання – 18/152 (7%/93%)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна педагогіка» є: розкриття теоретичних основ соціальної педагогіки як науки та обґрунтування змісту провідних напрямів професійної соціально-педагогічної діяльності з представниками різних соціальних груп; ознайомлення зі змістом, методами, принципами соціальної педагогіки як науки, проаналізувати провідні напрями професійної соціально-педагогічної діяльності, спрямованих на педагогізацію середовища та створення оптимальних умов для соціалізації молодого покоління.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Соціальна педагогіка» є: формування професійно орієнтованого світогляду майбутнього соціального педагога; засвоєння майбутніми соціальними педагогами теоретико-методологічної бази з основ соціальної педагогіки з урахуванням сучасної соціально-економічної ситуації, досвіду вітчизняної та світової соціально-педагогічної практики; усвідомлення сутності сучасних моделей соціального виховання різних груп підлітків та молоді в Україні.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програми і компетенції	Компетенції*	Результати навчання
1.	ЗК-6	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПР-5 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.
2.	СК-22	Здатність організувати і здійснювати соціально-педагогічну роботу в закладах освіти.	ПР-27 Використовувати методи і технології діагностичної, профілактичної, корекційної, консультативної роботи у формі лекцій, бесід, круглих столів, тренінгів тощо.
3.	СК-25	Здатність до проектування та моделювання діяльності з соціально-педагогічної діагностики, консультування, корекції, реабілітації, терапії, профілактики виникнення	ПР-26 Обирати і застосовувати методики соціальної діагностики, ефективні методи і технології соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти

4.	СК-26	Здатність здійснювати соціально-педагогічний супровід, патронаж кризових категорій дітей та молоді.	ПР-25 Здійснювати соціально-педагогічну підтримку дітей та молоді з урахуванням ключової ознаки вразливості, організувати та проводити заходи щодо запобігання виникненню складних життєвих обставин.
----	-------	---	---

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до професії «соціальний педагог».

1. 1. Професія соціального педагога в сучасній Україні.

Соціальний педагог – спеціаліст соціально-педагогічної діяльності. Кваліфікаційна характеристика соціального педагога: знання, вміння особистісні якості. Законодавчо-правова база діяльності соціального педагога. Значення теоретико-прикладної підготовки в діяльності соціального педагога.

1.2. Професійні функції соціального педагога.

Функції діяльності соціального педагога як зміст роботи.

Професійна діяльність соціального педагога як сукупність знань та вмінь. Особливості використання теоретичних знань та практичних навичок відповідно функцій соціально-педагогічної діяльності.

Тема 2. Теоретичні основи соціальної педагогіки.

2.1. Соціальна педагогіка як наука.

Предмет і завдання вітчизняної соціальної педагогіки. Структура соціальної педагогіки. Міждисциплінарні зв'язки соціальної педагогіки.

2.2. Провідні категорії соціальної педагогіки.

Соціальне виховання та соціальне навчання як основні категорії соціальної педагогіки. Соціально-педагогічна діяльність як різновид професійної діяльності. Характеристика специфічних категорій соціальної педагогіки.

Тема 3. Характеристика соціально-педагогічної діяльності.

3.1. Принципи соціально-педагогічної діяльності.

Поняття принципів в теорії соціальної педагогіки та соціальної роботи. Класифікація провідних принципів соціально-педагогічної діяльності. Характеристика специфічних принципів.

3.2. Методи соціально-педагогічної діяльності.

Поняття методів в теорії педагогіки, психології та соціальної педагогіки. Характеристика психолого-педагогічних методів у соціально-педагогічній діяльності. Специфіка використання соціологічних та соціально-педагогічних методів у соціально-педагогічній роботі.

Тема 4. Девіації як соціально-педагогічна проблема.

4.1. Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації.

Поняття девіантної поведінки. Наукові концепції девіацій.

4.2. Типологія девіацій.

Характеристика різних форм девіантної поведінки неповнолітніх: алкоголізм; наркоманія та токсикоманія; підліткова проституція; суїцидальна поведінка, агресивна поведінка.

Передумови виникнення даних форм девіантної поведінки.

Соціально-психологічний портрет сучасного девіанта.

Тема 5. Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх.

5.1. Соціально-профілактична робота фахівця психологічної служби.

Значення організації соціальної профілактики в суспільстві. Явище булінгу в закладах освіти. Правові підстави боротьби з боулінгом. Роль соціального педагога.

5.2. Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх.

Сучасні підходи до профілактики негативних явищ в молодіжному середовищі. Форми профілактичної роботи. Формування здорового способу життя як напрям соціально-педагогічної роботи.

Тема 6. Соціально-педагогічна діяльність в системі освіти України.

6.1. Соціально-педагогічна діяльність в ЗЗСО

Функціональні обов'язки соціального педагога в загальноосвітніх закладах

Мета, завдання, основні напрями діяльності соціального педагога ЗЗСО.

Фахова документація соціального педагога.

6.2. Організаційні аспекти соціально-педагогічної роботи в закладі дошкільної освіти (ЗДО).

Актуальність фаху соціального педагога ЗДО; посадові обов'язки.

Принципи побудови професійної діяльності соціального педагога ЗДО.

Зміст діяльності соціального педагога ЗДО.

Тема 7. Організаційно-методична робота соціального педагога

7.1. Соціально-педагогічна діяльність в закладах позашкільної освіти.

Інфраструктура системи додаткової освіти в Україні: мета, завдання функціонування. Зміст, завдання, форми діяльності соціального педагога у системі позашкільної освіти.

7.2. Планування роботи соціального педагога

Значення функції планування в організації роботи соціального педагога; види планування. Структура річного плану. Змістове наповнення річного плану соціального педагога.

Тема 8. Соціальна підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

8.1. Характеристика явища соціального сирітства.

Поняття сирітства та соціального сирітства. Причини бездоглядності та безпритульності дітей в Україні. Законодавчо-правова база соціального захисту дітей. Роль соціального педагога в підтримці дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

8.2. Система державної опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки.

Роль держави у підтримці дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Традиційна система опіки дітей-сиріт. Інноваційна система опіки в Україні. Сучасні підходи та моделі деінституалізації дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Тема 9. Соціально-педагогічна підтримка дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями.

9.1. Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженими функціональними можливостями.

Поняття інвалідності. Зміст, форми роботи соціального педагога з дітьми різних груп інвалідності.

9.2. Соціальна політика в сфері захисту людей з обмеженими функціональними можливостями.

Характеристика моделей соціальної підтримки осіб з обмеженою дієздатністю. Корекційно-освітня діяльність соціального педагога з розвитку, виховання та навчання дітей з ОМЗ.

Тема 10. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в територіальній громаді.

10.1. Соціальна вулична робота.

Мета, завдання соціальної вуличної роботи. Організація соціальної вуличної роботи, форми. Вимоги до соціальної роботи в умовах вулиці.

10.2. Соціально-педагогічна діяльність в умовах літнього оздоровчого табору.

Мета та організація діяльності соціального педагога в літньому таборі. Зміст роботи соціального педагога. Вимоги до соціального педагога, який працює в умовах літнього оздоровчого табору.

Тема 11. Сучасні соціально-педагогічні ресурси.

11. 1. Ресурси соціально-педагогічної діяльності.

Поняття ресурсів в соціальній педагогіці. Класифікація ресурсів у соціально-педагогічній роботі. Використання технологій соціальної та соціально-педагогічної роботи. Узагальнення передового досвіду СПД.

11. 2. Волонтерський рух в Україні.

Поняття волонтерства. Принципи волонтерського руху. Види, зміст, форми роботи волонтерів. Суспільна значущість розвитку волонтерського руху в Україні.

Тема 12. Вибрані питання вітчизняної соціальної педагогіки

12.1. Тенденції розвитку соціально-педагогічної теорії та практики в Україні.

Соціо-політичні та соціо-культурні передумови формування та розвитку актуальних напрямів соціальної педагогіки (Україна). Пріоритетні питання сучасної соціальної педагогіки. Інноваційні підходи в сучасній соціальній освіті: особистісно зорієнтоване виховання, інклюзивна освіта, превентивне виховання.

12.2. Соціально-педагогічна віктимологія – складова соціальної педагогіки

Поняття, завдання соціально-педагогічної віктимології. Фактори несприятливої соціалізації; види жертв соціалізації. Механізми віктимогенності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лб	інд	с.р.		л	п	л	і н д	с.р. .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13
1	180	22	30	-	-	13 8	180	12	16	-	-	15 2
Модуль 1												
Тема 1. Вступ до професії «соціальний педагог»												
1.1. Професія соціального педагога в сучасній Україні	7	-	2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
1.2. Професійні функції соціального педагога	8	-	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 1	15	-	4	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Тема 2. Теоретичні основи соціальної педагогіки.												
2.1. Соціальна педагогіка як наука.	7	2	2	-	-	4	7	2	2	-	-	3
2.2. Провідні категорії соціальної педагогіки.	8	2	2	-	-	3	8	2	2	-	-	4
Разом за темою 2	15	4	4	-	-	7	15	4	4	-	-	7
Тема 3. Характеристика соціально-педагогічної діяльності.												
3.1. Принципи соціально-педагогічної діяльності.	7	2	2	-	-	3	7	-	2	-	-	5
3.2. Методи соціально-педагогічної діяльності.	8	2	2	-	-	4	8	-	2	-	-	6

Разом за темою 3	15	4	4	-	-	7	15	-	4	-	-	11
Тема 4. Девіації як соціально-педагогічна проблема.												
4.1. Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації.	7	2	2	-	-	3	7	2	2	-	-	3
4.2. Типологія девіацій	8	2	2	-	-	4	8	-	2	-	-	6
Разом за темою 4	15	4	4	-	-	7	15	2	4	-	-	9
Тема 5. Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх.												
5.1. Соціально-профілактична робота фахівця психологічної служби.	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
5.2. Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх.	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 5	15	4	4	-	-	7	15	-	-	-	-	15
Тема 6. Соціально-педагогічна діяльність в системі освіти України.												
6.1. Соціально-педагогічна діяльність в ЗЗСО	7	2	2	-	-	3	7	2	-	-	-	5
6.2. Організаційні аспекти соціально-педагогічної роботи в ЗДО	8	-	2	-	-	6	8	2	-	-	-	6
Разом за темою 6	15	-	4	-	-	9	15	4	-	-	-	11
Тема 7. Організаційно-методична робота соціального педагога												
7.1. Соціально-педагогічна діяльність в закладах поза-шкільної освіти.	7	-	2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
7.2. Планування роботи соціального педагога	8	2	2	-	-	4	8	-	2	-	-	6

Разом за темою 7	15	2	4	-	-	9	15	-	2	-	-	13
Тема 8. Соціальна підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.												
8.1. Характеристика явища соціального сирітства	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
8.2. Система державної опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки.	8	-	-	-	-	8	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 8	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Тема 9. Соціально-педагогічна підтримка дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями.												
9.1. Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженими функціональними можливостями.	7	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	7
9.2. Соціальна політика в сфері захисту людей з обмеженими функціональними можливостями.	8	-	-	-	-	8	8	2	-	-	-	6
Разом за темою 9	15	-	-	-	-	15	15	2	-	-	-	13
Тема 10. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в територіальній громаді.												
10.1. Соціальна вулична робота.	7	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	7
10.2. Соціально-педагогічна діяльність в умовах літнього оздоровчого табору.	8	-	-	-	-	8	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 10	15	-	-	-	-	15	15	-	-	-	-	15
Тема 11. Сучасні соціально-педагогічні ресурси												

11.1. Ресурси СПД	7	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	7
11.2. Волонтерський рух в Україні	8		-	-	-	8	8		-	-	-	8
Разом за темою 11	15	-	-	-	-	15	15	-	-	-	-	15
Тема 12. Вибрані питання вітчизняної соціальної педагогіки												
12.1. Тенденції розвитку соціально-педагогічної теорії та практики в Україні	7	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	7
12.2. Соціально-педагогічна віктимологія-складова соціальної педагогіки	8		-	-	-	8	8		-	-	-	8
Разом за темою 12	15	-	-	-	-	15	15	-	-	-	-	15
Усього:	180	22	30	-	-	120	180	12	16	-	-	152
Модуль 2												
ІНДЗ		-	-	-		-	-		-	-	-	
Усього годин												

4. Теми лекційних занять

1	Назви тем	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1.	<i>Вступ до професії «соціальний педагог»</i>	-	-
1.1.	Професія соціального педагога в сучасній Україні Соціальний педагог – спеціаліст соціально-педагогічної діяльності. Кваліфікаційна характеристика соціального педагога. Законодавчо-правова база діяльності соціального педагога.	-	-
1.2.	Професійні функції соціального педагога. Функції діяльності соціального педагога як зміст роботи. Професійна діяльність соціального педагога як сукупність знань та вмінь.	-	-
2.	<i>Теоретичні основи соціальної педагогіки</i>	4	4
2.1.	Соціальна педагогіка як наука.	2	2

	Предмет і завдання соціальної педагогіки. Структура соціальної педагогіки. Зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками.		
2.2.	Провідні категорії соціальної педагогіки. Соціальне виховання та соціальне навчання як основні категорії соціальної педагогіки. Соціально-педагогічна діяльність як різновид професійної діяльності. Характеристика специфічних категорій соціальної педагогіки.	2	2
3.	<i>Характеристика соціально-педагогічної діяльності</i>	4	2
3.1.	Принципи соціально-педагогічної діяльності. Поняття принципів соціальної педагогіки. Провідні принципи. Специфічні принципи.	2	-
3.2.	Методи соціально-педагогічної діяльності. Поняття методів соціальної педагогіки. Психолого-педагогічні методи в соціально-педагогічній діяльності. Соціологічні та соціально-педагогічні методи.	2	-
4.	<i>Девіації як соціально-педагогічна проблема</i>	4	2
4.1.	Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації. Поняття девіантної поведінки. Види та характеристика девіацій. Передумови виникнення даних форм девіантної поведінки.	2	2
4.2.	Типологія девіацій. Характеристика різних форм девіантної поведінки неповнолітніх: алкоголізм; наркоманія та токсикоманія; підліткова проституція; суїцидальна поведінка, агресивна поведінка. Соціально-психологічний портрет сучасного девіанта.	2	-
5.	<i>Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх</i>	4	-
5.1.	Соціально-профілактична робота фахівця психологічної служби. Значення організації соціальної профілактики в суспільстві. Види соціальної профілактики. Напрями профілактичної роботи.	2	-
5.2.	Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх. Сучасні підходи до профілактики негативних явищ в молодіжному середовищі. Форми профілактичної роботи. Формування здорового способу життя як напрям соціально-	2	-

	педагогічної роботи.		
6.	<i>Соціально-педагогічна діяльність в системі освіти України</i>	2	2
6.1.	Соціально-педагогічна діяльність в ЗЗСО Функціональні обов'язки соціального педагога в загальноосвітніх закладах. Зміст та напрями діяльності соціального педагога в школі. Фахова документація соціального педагога.	2	2
6.2.	Організаційні аспекти соціально-педагогічної роботи в закладі дошкільної освіти Актуальність фаху соціального педагога ЗДО; посадові обов'язки. Принципи побудови професійної діяльності соціального педагога ЗДО. Зміст діяльності соціального педагога ЗДО.	-	-
7.	<i>Організаційно-методична робота соціального педагога</i>	2	2
7.1.	Соціально-педагогічна діяльність у закладах позашкільної освіти. Інфраструктура системи додаткової освіти в Україні: мета, завдання функціонування. Зміст, завдання, форми діяльності соціального педагога у системі позашкільної освіти.	-	-
7.2.	Планування роботи соціального педагога Значення функції планування в організації роботи соціального педагога; види планування. Структура річного плану. Зміст річного плану соціального педагога.	2	2
8.	<i>Соціальна підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування</i>	4	2
8.1.	Характеристика явища соціального сирітства Поняття сирітства та соціального сирітства. Причини бездоглядності та безпритульності дітей в Україні. Законодавчо-правова база соціального захисту дітей. Роль соціального педагога в підтримці дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.	2	2
8.2.	Система державної опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки. Роль держави у підтримці дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Традиційна система опіки дітей-сиріт. Інноваційна система опіки в Україні. Сучасні підходи та моделі де інституалізації дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.	2	-
9.	<i>Соціально-педагогічна підтримка дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями</i>	4	-

9.1.	Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженими функціональними можливостями. Поняття інвалідності. Зміст, форми роботи соціального педагога з дітьми різних груп інвалідності.	3	2	-
9.2.	Соціальна політика в сфері захисту людей з обмеженими функціональними можливостями. Характеристика моделей соціальної підтримки осіб з обмеженою дієздатністю. Корекційно-освітня діяльність соціального педагога з розвитку, виховання та навчання дітей з ОМЗ.	3	2	-
Усього:			22	12

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	2	д/ф	з/ф
1.	<i>Вступ до професії «соціальний педагог»</i>	4	-
1.1.	Професія соціального педагога в сучасній Україні Кваліфікаційні вимоги до професії соціального педагога. Законодавчо-правова база діяльності соціального педагога. Перспективи розвитку професії соціального педагога.	2	-
1.2.	Професійні функції соціального педагога. Зміст діяльності соціального педагога. Характеристика провідних функцій діяльності соціального педагога. Основні знання та вміння професійної діяльності соціального педагога.	2	-
2.	<i>Теоретичні основи соціальної педагогіки</i>	4	4
2.1.	Соціальна педагогіка як теорія та практика. Соціальна педагогіка як наука та навчальна дисципліна. Предмет, об'єкт, прикладні завдання соціальної педагогіки. Місце соціальної педагогіки в системі соціальних та педагогічних наук.	2	2
2.2.	Провідні категорії соціальної педагогіки. Соціальне виховання та соціальне навчання як основні категорії соціальної педагогіки. Соціально-педагогічна діяльність як різновид професійної діяльності. Характеристика специфічних категорій соціальної педагогіки.	2	2
3.	<i>Характеристика соціально-педагогічної діяльності</i>	4	4
3.1.	Принципи соціально-педагогічної діяльності.	2	2

	Поняття принципів соціальної педагогіки. Провідні принципи СПД. Специфічні принципи СПД.		
3.2.	Методи соціально-педагогічної діяльності. Характеристика педагогічних методів. Характеристика психологічних методів. Характеристика соціально-педагогічних методів.	2	2
4.	<i>Девіації як соціально-педагогічна проблема</i>	4	4
4.1.	Девіантна поведінка як форма соціальної дезадаптації. Соціальні та психолого-педагогічні передумови дезадаптації неповнолітніх. Сутність понять норми і патології в соціальному розвитку людини. Поняття девіантної поведінки. Характеристика різних видів девіантної поведінки.	2	2
4.2.	Типологія девіацій Зміст та форми профілактичної роботи з неповнолітніми. Соціальна профілактика при первинних формах соціальної дезадаптації підлітків. Програми профілактики девіантної поведінки.	2	2
5.	<i>Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх.</i>	4	-
5.1.	Соціально- профілактична робота фахівця психологічної служби Соціальна профілактика як напрям роботи соціального педагога. Соціальна діагностика схильностей до девіацій; діагностичний інструментарій. Організація профілактичної роботи: комплексний підхід.	2	-
5.2.	Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх Форми та методи профілактичної роботи. Формування ЗСЖ як напрям роботи соціального педагога. Модель тренінгу «Здоров'я – моя цінність».	2	-
6.	<i>Соціально-педагогічна діяльність в системі освіти України.</i>	4	2
6.1.	Організація роботи соціального педагога в ЗЗСО. Загальноосвітній заклад як відкрита соціально-педагогічна система. Основні функції соціального педагога в школі. Мета, напрямки роботи соціального педагога в школі.	2	2
6.2.	Соціально-педагогічна робота в ЗДО. Соціальний педагога ЗДО; посадові обов'язки. Методологічні засади професійної діяльності соціального педагога ЗДО: принципи, зміст.	2	-

	Соціально-педагогічна підтримка дітей дошкільного віку. Особливості роботи соціального педагога з проблемними сім'ями.		
7.	Організаційно-методична робота соціального педагога	4	2
7.1.	Соціально-педагогічна діяльність в закладах позашкільної освіти Позашкільна система освіти в Україні. Провідні мета, завдання, зміст та форми роботи соціального педагога в закладах позашкільної освіти.	2	-
7.2.	Планування в роботі соціального педагога. Сучасні вимоги до планування професійної діяльності педагога Структура річного плану: характеристика розділів плану. Особливості планування СПД в різних закладах освіти : ЗЗСО, ЗДО, школа-інтернат. Розробка річного плану роботи соціального педагога.	2	2
8.1	Характеристика явища соціального сирітства	2	-
	Поняття сирітства, соціального сирітства. Система державної опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки: законодавчо-нормативна база підтримки дітей. Роль соціального педагога в захисті прав дітей-сиріт.	2	-
Усього		30	16

6. Самостійна робота

7.

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	2	7	15
	Вступ до професії «соціальный педагог»	7	15
1.1.	Професія соціального педагога в сучасній Україні. Підготувати картотеку статей з журналу „Соціальный педагог” щодо професії соціального педагога в Україні. Законспектувати статті ЗУ „Про освіту”, „Про охорону дитинства” щодо професійної соціально-педагогічної діяльності.	3	7
1.2.	Професійні функції соціального педагога Назвіть і поясніть функції діяльності соціального педагога. Описати взаємозв'язок та взаємозалежність провідних функцій діяльності соціального педагога у процесі соціально-педагогічної діяльності.	4	8

2.	Теоретичні основи соціальної педагогіки	7	11
2.1.	Соціальна педагогіка як теорія та практика Законспектувати функції та прикладні завдання соціальної педагогіки за джерелом: Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка : навчальний посібник / С. С. Пальчевський. – К. : Кондор, 2005. – 560 с. Поясніть суть функції соціальної педагогіки (за С.С. Пальчевським).	4	5
2.2.	Провідні категорії соціальної педагогіки. Підготувати реферат про сутність соціального виховання, навчання, СПД або специфічних категорій соціальної педагогіки (один реферат, тему обирають студенти самостійно). Укласти схему соціально-педагогічної діяльності з основних її компонентів: мета СПД – об’єкт – суб’єкт – етапи.	3	6
3.	Характеристика соціально-педагогічної діяльності	7	11
3.1.	Принципи соціально-педагогічної діяльності. Підібрати 2-3 приклади реалізації принципів соціально-педагогічної діяльності на практиці. Заповнити таблицю принципів соціальної педагогіки.	3	5
3.2.	Методи соціально-педагогічної діяльності. Заповнити таблицю методів соціальної педагогіки. На основі опрацювання навчального посібника «Превентивна робота з молоддю за методом «рівний-рівному» / заг ред. І. Д. Зверєва. Превентивна робота з молоддю за методом «рівний-рівному». – К., 2002 р.- 169 с. визначити переваги та слабкі місця цього методу.	4	6
4.	Девіації як соціально-педагогічна проблема.	7	13
4.1.	Девіантна поведінка як форма соціальної дезадаптації. Познайомитися (конспект) з посібником Максимова Н.Ю. Основи девіантної поведінки. /Н.Ю. Максимова Основи девіантної поведінки.- ВПЦ 'Київський університет'.- 2008. - 439 с. Як автор розглядає та характеризує девіантну поведінку? Які причини, за дослідженням автора, призводять до девіантної поведінки?	3	5
4.2.	Типологія девіацій Скласти тези до розділу 2. Особливості та профілактика основних видів девіантної поведінки з посібника Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій. 2-ге	4	8

	вид., перероб і доповн. – К., 2016. – 188 с.		
5.	<i>Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх</i>	7	15
5.1.	Соціально-профілактична робота фахівця психологічної служби Ознайомитися та проаналізувати структуру та зміст профілактичних програм, які реалізуються соціальними педагогами. Скласти перелік форм роботи з профілактики негативних явищ в молодіжному середовищі.	3	7
5.2.	Зміст та форми профілактики девіантної поведінки неповнолітніх Ознайомитися з модулем «Здоровий спосіб життя» за програмою «Рівний-рівному»; звернути увагу на побудову тренінгу, його характеристику як ефективного методу соціально-педагогічної роботи. Чітко уявити структуру тренінгу, наповнення його змісту. З'ясувати мету, спрогнозувати результати тренінгу.	4	8
6.	<i>Соціально-педагогічна діяльність в системі освіти України</i>	7	13
6.1.	Організація роботи соціального педагога в ЗЗСО Обґрунтуйте необхідність соціально-педагогічної діяльності в різних типах закладів освіти. Спрогнозувати зміст соціально-виховної діяльності соціального педагога в школі.	3	7
6.2.	Соціально-педагогічна робота в ЗДО Обґрунтуйте необхідність соціально-педагогічної діяльності в ЗДО; складіть прогноз щодо спадковості роботи соціального педагога ЗДО та ЗЗСО: позитивне та можливі ризики.	4	6
7.	<i>Організаційно-методична робота соціального педагога</i>	9	13
7.1.	Соціально-педагогічна діяльність у закладах позашкільної освіти Скласти схему закладів позашкільного виховання дітей. Скласти план виховної роботи будь-якої секції, гуртка. Проаналізувати організацію виховної роботи БДПУ, факультету; скласти звіт – розповідь про основні напрямки їх роботи.	5	7
7.2.	Планування в роботі соціального педагога Скласти план роботи соціального педагога на один навчальний рік (ЗЗСО або ЗДО, або школа-інтернат) за всіма напрямками.	4	6
8.	<i>Соціальна підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених</i>	11	13

<i>батьківського піклування</i>			
8.1.	Характеристика явища соціального сирітства Ознайомитися з моделлю та законспектувати зміст діяльності соціального педагога в школі-інтернаті за: журналом «Соціальний педагог».-№ 1.- 2009р. Скласти картотеку статей заданої тематики на основі журналів «Соціальний педагог» різних років видання (5-7 статей).	5	5
8.2.	Система державної опіки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Ознайомитися зі змістом магістерської роботи Вовк В. «Підготовка майбутнього соціального педагога до роботи в умовах сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування». – БДПУ.- 2013р. (науковий керівник – доцент Н.Захарова).	6	8
9.	<i>Соціально-педагогічна підтримка дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями</i>	11	15
9.1.	Соціально-психологічний портрет особистості з ОМЗ Законспектувати матеріал щодо особливостей роботи з дітьми, які мають різні порушення розвитку: інтелектуальні, психічні, фізичні, комплексні, аутизм тощо з посібника: Соціальна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями. Методичні рекомендації. /Авт. Упоряд. Безпалько О.В., Губарева Т.Г. – К.: Логос, 2002. – 48с., С. 15-39 (або самостійно визначитися з джерелом інформації).	5	7
9.2.	Соціальна політика в сфері захисту людей з обмеженими функціональними можливостями Підготувати мікрОВкладення методом розповіді за темами: «Характеристика видів відхилень у здоров'ї», «Причини відхилень у здоров'ї дитини», «Характеристика сегрегаційного та інтеграційного підходів до вирішення проблем людей з обмеженими можливостями», «Медична та соціальна моделі соціальної підтримки неповносправних» (одну тему за вибором студента).	6	8
Усього:		120	162

8. Індивідуальні завдання

1.1. Підготувати есе на тему: „Моя майбутня професія – соціальний педагог”.

1.2. Укласти таблицю професійних знань та вмінь відповідно провідних функцій діяльності соціального педагога.

- 2.1. Проаналізуйте (загальне – відмінне) як розглядають соціальну педагогіку її дослідники: А. Дістервег, П. Наторп, А. Мудрик, А. Капська та ін. вчені (відповідь - письмово).
- 2.2. Скласти опорний конспект (на вибір) для характеристики соціальної профілактики, соціальної, корекції, реабілітації або соціальних послуг.
- 3.1. Підготувати міні-повідомлення на тему: «Спільне та відмінне між діяльністю соціального педагога та вчителя», взявши за основу використання принципів професійної діяльності.
- 3.2. Запропонувати 3 проблемні ситуації та визначити необхідний перелік методів для їх розв'язання.
- 4.1. Підготувати реферат запропонованої тематики: «Взаємозв'язок адаптації, соціалізації та дезадаптації у соціальному розвитку особистості», «Соціально-педагогічна робота з важковиховуваними підлітками», «Вплив молодіжної субкультури та засобів масової інформації на формування девіантної поведінки неповнолітніх», «Роль сім'ї у попередженні девіантної поведінки неповнолітніх», «Роль різних агентів соціалізації у дезадаптації особистості».
- 4.2. Розробити пакет заходів з профілактики шкідливих звичок для неповнолітніх.
- 5.1. Розробити пакет заходів з профілактики шкідливих звичок для неповнолітніх.
- 5.2. Практична реалізація тренінгу з будь-якої профілактичної тематики («Молодь за здоровий спосіб життя», «Скажемо ні наркотикам» та ін.)
- 6.1. Підготувати цільовий виступ за темою: „Я – соціальний педагог ЗЗСО №...”
- 6.2. Підготувати цільовий виступ за темою: „Я – соціальний педагог ЗДО №...” (або іншого закладу).
- 7.2. Підібрати змістове наповнення кожного розділу річного плану роботи соціального педагога

8. Методи навчання

Словесні: лекції, бесіда, дискусія, мозковий штурм тощо

Наочні: спостереження, навчальна презентація, навчальні фільми, інформаційно-рекламна продукція, соціальні ролики тощо

Практичні: метод аналізу, систематизації та узагальнення, метод моделювання, практичні вправи, тренінг тощо.

9. Засоби діагностики успішності навчання

- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота								Середнє арифметичне за поточну роботу	Екз.	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1.	4.2			
25		25		25		25		50	100	

Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8		(максимально 50 балів)		
5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2			
25		25		25		25				
Тема 9		Тема 10		Тема 11		Тема 12				
9.1	9.2	10.1	10.2	11.1	11.2	12.1	12.2			
25		25		25		25				

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних та індивідуальних робіт. За вивчення кожної теми максимально нараховується 25 балів, з них: 5 бал. – усна відповідь, по 5 бал. за самостійну та ІНДЗ, 10 бал – тест.

Критерії оцінювання семінарського заняття (усна відповідь)

«5» бали – повно, змістовно, з посиланням на наукові джерела, цитування авторів, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, повна відповідь на уточнюючі питання, часткова опора на конспект.

«4» бали – достатньо повно, з посиланням на наукові джерела, відповідність темі та плану, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, об'ємна відповідь на додаткові питання, часткова опора на конспект.

«3» бали – неповне розкриття змісту питання, неповна або негрунтовна відповідь на додаткові питання, допущені незначні помилки під час відповіді, опора на конспект.

«2» бали – часткове розкриття програмного питання, слабе знання базових понять і показників, неповна або відсутня відповідь на додаткові питання, читання з конспекта.

«1» бал – підготовлено письмовий фіксований виступ без усної доповіді.

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1 до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання. У складі письмової роботи міститься один-два теоретичні питання.

«5» бали – повна, обгрунтована відповідь на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «обгрунтуйте», «поясніть», «скласти»...).

«4» бали – недосить повна відповідь, недостатня аргументованість на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «обгрунтуйте», «поясніть», «скласти»...).

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власної точки зору на питання.

Критерії оцінювання індивідуально-дослідних завдань

ІНДЗ є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання, але впливає на формування фахових компетентностей здобувача. У складі письмової роботи міститься одне завдання.

«5» бали – повна, розгорнута відповідь на питання дослідного та творчого характеру, обгрунтована власна точка зору (есе, опорний конспект, варіанти вирішення проблемних ситуацій, розробка плану, пакету заходів, моделювання..).

«4» бали – недосить повна відповідь, недостатня аргументованість на питання дослідного та творчого характеру (есе, опорний конспект, варіанти вирішення проблемних ситуацій, розробка плану, пакету заходів, моделювання..).

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу; недостатно змістовного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власного бачення вирішення завдань.

Оцінювання виконання тестових завдань

Тестові завдання до кожної теми нараховують 10 питань. Кожна правильна відповідь (за ключем) оцінюється в 1 бал. Максимальна сума балів за тест – 10.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма і терміни семестрового контролю з дисципліни «Соціальна педагогіка» для денної та заочної форми навчання визначаються робочим навчальним планом спеціальності, розкладом сесії і включають проведення екзамену.

Семестровий контроль проводиться у формі усного опитування (за програмою екзамену, розробленою для екзамену з цієї дисципліни). Викладачем формуються білети, здобувач тягне білет, письмово формує відповіді на питання до білету і в ході усної співбесіди дає відповіді. Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій та навчальній програмах.

Максимальна кількість балів, що нараховується за екзамен 50 балів.

Критерії оцінювання (усних відповідей)

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» 40 – 50	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
«Добре» 15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене власне ставлення до змісту питань.
«Задовільно» 1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА

За підсумками вивчення освітньої компоненти «Соціальна педагогіка» здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів¹ – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен)).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;
 n – кількість залікових кредитів;
 50 балів – екзамен.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах

Шкала оцінювання ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

¹Мінімальний допуск до підсумкової атестації здобувача можливий за умови набрання ним 35 балів за виконані роботи протягом семестру.

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Соціальна педагогіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
2. Навчальні мультимедійні презентації.
3. Електронні та друковані інформаційні ресурси.

12. Рекомендована література

Базова

1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка : схеми, таблиці, коментарі. Навч. Посіб. / О.В. Безпалько – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.
2. Богданова І.М. Соціальна педагогіка : Навч. Посіб. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
3. Заверіко Н.В. Соціальна педагогіка. Навч. Посіб. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 240 с.
4. Міщик Л.І. Вступ до спеціальності «Соціальна педагогіка» : навчальний посібник / автори-укладачі Л.І. Міщик, О.П. Демченко; за заг. ред.. Л.І. Міщик. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – 328 с.
5. Настільна книга соціального педагога (нормативно-правове забезпечення діяльності) / Упоряд. Ю.А. Луценко, В.Г. Панок – К.: Центр учбової літератури, – 2011. – 308 с.
6. Пальчевський С.С. Соціальна педагогіка : Навч. Посіб. – К.: Кондор, 2005. – 560 с.
7. Соціальна педагогіка : Навч. Посіб / За ред..проф. О.В. Безпалько. К.: «Академвидав» – 2013. – 187 с.
8. Соціальна педагогіка. 5-те вид. перероб. та доп. Підручник / За ред..проф А.Й. Капської . – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.

9. Соціальна педагогіка : словник-довідник / За аг. Ред.. Т.Ф. Алексеєнко. Вінниця : Планер, – 2009. – 542 с.

10. Соціальна педагогіка: Підручник. 4-те вид. виправ. та доп. /За ред.. проф.. А.Й. Капської. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.

Допоміжна

1. Безпалько О. В. До питання про структуру та функції соціально-педагогічної діяльності / О. В. Безпалько // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – №5.

2. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій. 2-ге вид., перероб і доповн. – К., 2016. – 188 с.

3. Закон України „Про охорону материнства та дитинства” : Р.І №5, Р.V ст. 24, 25.

4. Зверева І. Д. Дефініції соціальної роботи та соціальної педагогіки / І. Д. Зверева // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. – №4.

5. Лист МНО України від 02.08.2001 „Про особливості діяльності практичного психолога (соціального педагога) загальноосвітнього навчального закладу”.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>

2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>

3. Медіатека ФДССО

4. Електронна підтримка навчання Moodle БДПУ.

